

«Το προσωπικό είναι πολιτικό»

Γράφει η Νίκη Καλτσόγια

«Το προσωπικό είναι πολιτικό» είναι ένα σύνθημα που κυριαρχούσε στους κύκλους του φεμινιστικού κινήματος, από τα μέσα της δεκαετίας του 2000. Το πότε ακριβώς δεν είναι γνωστό. Όμως ακουγόταν στα συνέδρια των φεμινιστικών οργανώσεων μετά την 4η Παγκόσμια Διάσκεψη Γυναικών, που πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο το 1995, η οποία ήταν η σημαντικότερη, ύστερα από την υπογραφή και θέση σε ισχύ της περίφημης «Σύμβασης για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών» - «Convention for the Elimination of Discrimination Against Women» γνωστής με τα αρχικά της CEDAW - η οποία μέχρι σήμερα θεωρείται ως «το ιερό Ευαγγέλιο των δικαιωμάτων των γυναικών».

Δεν είναι ασφαλώς άγνωστα, όμως παρέμεναν σκόπημα στο περιθώριο, ότι θέματα που αφορούσαν την προσωπικότητα των γυναικών και είχαν σχέση με τον αποκλεισμό τους από τη δημόσια ζωή, τη βία και τη σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, τις μειωμένες σε σχέση με τους άνδρες αμοιβές, τον αποκλεισμό τους από θέσεις ευθύνης - γνωστό ως «γυάλινη οροφή», τον περιορισμό του βασικού για την εποχή μας δικαιώματος στην εκπαίδευση και την εργασία, αλλά ακόμα και περιορισμούς και καταπάτηση δικαιωμάτων σεβασμού της ίδιας της προσωπικότητάς τους. Και ο αγώνας για τα δικαιώματά τους συνεχίζεται, όσο και αν νέες μορφές αγώνων εμφανίζονται από τις σημερινές φεμινίστριες, που θεωρούν ότι έχει επιτευχθεί η ισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Το πιο τραγικό όμως είναι ότι η θέση των γυναικών στο μουσουλμανικό κόσμο, ιδιαίτερα στις εμπόλεμες περιοχές του πλανήτη, ξαναφέρνει τις γυναίκες στο σκοταδισμό και την απομόνωση. Χωρίς να παραβλέπουμε ότι η πορεία της κατάκτησης των δικαιωμάτων των γυναικών ήταν πολύ μακρά και στη Δύση, στις χώρες κυρίως του μου-

σουλμανικού κόσμου «η επιστροφή του Θεού», «leretourdeDieu» όπως συνήθως λέγεται, ακύρωσε την όποια πρόοδο είχαν επιτύχει.

Στο θέμα του μικρού αυτού άρθρου νομίζω ότι θα άξιζε ν' αναφέρω δύο χαρακτηριστικές περιπτώσεις, τις οποίες, με τεκμηριωμένα άρθρα μου, προσπάθησα να φέρω στη δημοσιότητα. Η πρώτη είχε θέμα την εξαναγκαστική κλητερεκτομή και η δεύτερη τον εξαναγκασμό σε γάμο - ουσιαστικά αγοροπωλησία, κοριτσιού 15 ετών.

Ο τίτλος του πρώτου άρθρου ήταν: «Όταν η δικαιοσύνη δεν είναι τυφλή (Χορήγηση ασύλου για πολιτιστικούς λόγους)», που παρουσίαζε μια απόφαση αμερικανικού δικαστηρίου, την οποία το περιοδικό TIME (τχ. 21/3/1994) χαρακτήριζε ως «landmark», η οποία ενέκρινε χορήγηση ασύλου σε μουσουλμάνους, ώστε, παραμένοντας νόμιμοι στις ΗΠΑ, να μη σταλεί από την οικογένειά της στη μουσουλμανική χώρα καταγωγής της, για να υποστεί κλητερεκτομή. Σήμερα βέβαια υπάρχουν συμβάσεις και νομικοί κανόνες, που απαγορεύουν αυτή τη θεωρούμενη παραδοσιακή τακτική σε μουσουλμανικές χώρες και κυρίως στη Δύση. Το δεύτερο είχε τίτλο: «Πωλούνται νύφες» Ένας επιτάκτης της διπλανής πόρτας». Αυτό είχε θέμα την πώληση, με απόφαση του πατέρα κυρίως, ανήλικων κοριτσιών με σκοπό το γάμο, σε μουσουλμανικές χώρες και αναφερόταν σε ορισμένες περιπτώσεις και στην προστατευτική νομοθεσία, η οποία δεν αρκεί γιατί υπάρχει η σιωπή των θυμάτων.

Ποιος ενδιαφερόταν με ποιόν και ποιας ηλικίας άνδρα θα το πάντρευαν. Οι μεγάλες ελληνικές εφημερίδες στις οποίες στάλθηκαν τα δύο αυτά εξαιρετικά τεκμηριωμένα άρθρα δεν τα δημοσίευσαν. Τελικά η δημοσίευσή τους έγινε στο πολύ γνωστό και έγκυρο γυναικείο περιοδικό «Ο Αγώνας της Γυναίκας». (Το πρώτο στο τχ. 59-60 του 1994-1995 και το δεύτερο στο τχ. 63-64

του 1997.) Και αυτές οι αναφορές από τη μακρόχρονη ενασχόλησή μου με τα δικαιώματα των γυναικών δεν είναι, δυστυχώς, οι μόνες. Ακόμα και σήμερα, παρά το πλήθος των διακηρύξεων και διεθνών συμβάσεων των δικαιωμάτων τους, οι μουσουλμάνες που ζουν ακόμα και σε χώρες της Δύσης, δεν καταγγέλλουν τη βία και τους αποκλεισμούς, που δέχονται στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον τους, όπως φαίνεται από πορίσματα σχετικών ερευνών.

Όμως, το σύνθημα «το προσωπικό είναι πολιτικό» δεν αφορά μόνο τις γυναίκες, για την καταγγελία καταπάτησης των δικαιωμάτων τους, από την οποία και προήλθε. Ας περιοριστώ σε όσα συμβαίνουν στη χώρα μας σχετικά με συμπεριφορές και τακτικές, που προσβάλλουν πολύ σοβαρά την προσωπικότητα των πολιτών. Και πρώτα-πρώτα η συμπεριφορά στα δημόσια νοσοκομεία, όπου καταρρακώνεται η προσωπικότητα του ασθενούς. Αλλά και η συμπεριφορά και η αδιαφορία εξυπηρέτησης των υπαλλήλων στις δημόσιες υπηρεσίες, ακόμα και αυτές που λειτουργούν ως δημόσιες επιχειρήσεις με οικονομικό χαρακτήρα, όπως ΟΤΕ, ΔΕΗ, τράπεζες του δημοσίου, συγκοινωνιακά μέσα κ.ά. Οι διαμαρτυρίες γίνονται σε «ώτα μη ακουόντων». Ακόμα και οι υπάρχουσες υπηρεσίες υποβολής παραπόνων πολιτών φαίνεται ότι έγιναν απλά για να υπάρχουν και να υπηρετούν το *πελατειακό σύστημα*, τη μέγιστη αυτή πληγή της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Η προσωπικότητα του πολίτη προσβάλλεται σχεδόν σε κάθε συναλλαγή του με τη δημόσια, στην ευρεία της έννοια, υπηρεσία. Ακόμα και η ειδική ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, «Ο Συνήγορος του Πολίτη» (παρ. 9, άρθ. 103 Σ.), αποδεικνύεται καθημερινά ανήμπορη να τα βάλλει με την πανίσχυρη ελληνική γενικά δημόσια διοίκηση.

Εκτός βέβαια από τη δημόσια υπη-

ρεσία του Συνήγορου του Πολίτη, παρά τις αδυναμίες της, υπάρχουν και οι φορείς προστασίας όπως η Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή, ή άλλες ΜΚΟ με μικρότερο σχετικά έργο, όμως είναι αναποτελεσματικές, αν μη συχνά προβληματικές... Και τι μένει; Πέραν από τεκμηριωμένη αρθρογραφία και στατιστικές, μεγάλη απήχηση έχει η δυνατότητα του πολίτη να δημοσιοποιήσει την αγανάκτησή του μέσω των ΜΜΕ και κυρίως τηλεόραση και Τύπο. Και εδώ όμως υπάρχει πρόβλημα: Η εκμετάλλευση της είδησης για σκοπούς, που υπηρετούν άλλα συμφέροντα δεν είναι δυστυχώς άγνωστη. Και ιδίως όταν η είδηση μπορεί να εγείρει την ευαισθησία των πολιτών. Ένα κόκκινο μικρό, άδειο μουσκεμένο σωσίβιο από κάποιο παιδί που πνίγηκε στα νερά της Μεσογείου είναι πιο συγκλονιστική είδηση από οτιδήποτε άλλο. Η φωτογραφία ενός άλλου εγκαταλειμμένου μικρού παιδιού, που έμεινε ορφανό, εκτεθειμένο στην αναλγησία του σημερινού ευρωπαίου, συγκινεί πολύ περισσότερο από εικόνες μαζικών καταστροφών. Η διαμαρτυρία μπροστά στις κάμερες της TV για την ταλαιπωρία ηλικιωμένων ή ανήμπορων ανθρώπων επίσης συγκινεί. Εδώ φυσικά δεν αναφέρομαι σε δημοσιοποίηση της ιδιωτικής ζωής ή σε σκάνδαλα. Όμως και σ' αυτές τις περιπτώσεις, που ο προσωπικός πόνος και η δυστυχία παίρνουν δημοσιότητα και το *προσωπικό* γίνεται *πολιτικό*, χρειάζονται κανόνες. Και κυρίως χρειάζεται ευαισθησία, αλλά και η εντιμότητα αυτών που δημοσιεύουν την είδηση, καταγγέλλουν τις ελλείψεις των δημοσίων υπηρεσιών ή φέρνουν στη δημοσιότητα άλλες αιτίες προσβολής της προσωπικότητας των πολιτών και καλούν τους όποιους υπεύθυνους σε ανάληψη των ευθυνών τους και σε δράσεις αποκατάστασης ορθολογικής λειτουργίας τους και σεβασμού της προσωπικότητάς τους.

Radio Ellas Fm 90.1

Every Sunday 8-10pm

[Voice of Ahepa 8-9pm Radio Ellas 9-10pm]

Producer: George Giakoumidis

John Dramitinos / Kosmos Newspaper

• Station tel: 9534 2888 • Studio tel: 9534 2777 • Email: george_giak@hotmail.com

